

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.

Л.М. Шимановська-Діанич

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«30» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ВВЕДЕННЯ В ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІСТОРІЯ
МЕНЕДЖМЕНТУ»

освітня програма «Бізнес-адміністрування»
спеціальність 073 «Менеджмент»
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена та
рекомендована до використання в освітньому процесі
на засіданні кафедри менеджменту
Протокол від «30» червня 2022 року № 7

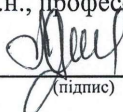
Полтава 2022

Укладач:

Гусаковська Т.О., к.е.н., доц., доцент кафедри менеджменту ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Бізнес-адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» ступеня бакалавр, д.е.н., професор

Л.М. Шимановська-Діанич
(ініціали, прізвище)

«30» червня 2022 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни	10
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів	21
Розділ 6. Інформаційні джерела	24
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	25

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Введення в професійну діяльність та історія менеджменту»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	Місце в структурно-логічній схемі підготовки: Пререквізити: Історія Постреквізити – Основи менеджменту, Комунікаційний менеджмент в бізнесі, Адміністрування підприємств, Мотиваційний менеджмент	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни: обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	1 курс/1, 2 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	10 кредитів ЄКТС/4 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 300.		
- лекції: 60		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 60		
- самостійна робота: 180		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр – ПМК, 2 семестр - ПМК		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: – загальна кількість: 300.		
- лекції: 1 семестр - 4, 2 семестр - 4.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр - 6, 2 семестр - 6.		
- самостійна робота: 1 семестр - 140, 2 семестр - 140.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр - ПМК, 2 семестр - ПМК		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни - ознайомлення майбутніх менеджерів із основними, найбільш значимими напрямками історії розвитку менеджменту на різних етапах формування науки управління, формування уявлення про зміст управлінської праці, умови і особливості діяльності сучасного менеджера.

Таблиця 2. Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПРН 03. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.</p> <p>ПРН 05. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.</p> <p>ПРН 08. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.</p> <p>ПРН 09. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.</p> <p>ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.</p> <p>ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.</p> <p>ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.</p>	<p>ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 09. Здатність активно вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>СК 01. Здатність визначати та описувати характеристики організації.</p> <p>СК 07. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту у сфері бізнесу.</p> <p>СК 09. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.</p> <p>СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.</p> <p>СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи історії розвитку управлінської думки

Тема 1. Введення в теорію і практику менеджменту

Необхідність вивчення дисципліни «Введення в професійну діяльність та історія менеджменту» в підготовці менеджерів, цілі, задачі, предмет, зміст курсу. Управління як вид діяльності. Поняття менеджменту, його сутність і характерні ознаки. Особливості і специфіка управлінської діяльності.

Тема 2. Менеджер в організації

Менеджер як професія, ролі менеджерів. Менеджер та підприємець. Класифікація груп менеджерів. Модель сучасного менеджера. Світовий досвід і задачі підготовки менеджерів на Україні в сучасних умовах господарювання. Менеджер в постіндустріальному суспільстві. Вимоги до менеджерів.

Тема 3. Управлінська думка в стародавні часи

Загальна характеристика сфер людського життя, в яких знаходять прояв дії управління. Характеристика управлінських революцій. Історичні періоди розвитку і практичне управління. Чинники, які вплинули на розвиток менеджменту як науки. Еволюція управління як наукової дисципліни.

Тема 4. Особливості розвитку управлінської думки в Україні.

Джерела вивчення розвитку управлінської думки в Україні. Господарювання і управління в Київській Русі. Розвиток управлінської думки в Україні до середини XIX ст. Управлінська думка в Україні з другої половини XIX століття до 1917 року.

Модуль 2. Еволюція науки управління та її сучасний стан

Тема 5. Зміст основних положень школи наукового управління.

Ф.У. Тейлор - засновник школи наукового управління. Основні положення системи управління Ф.У. Тейлора. Ф. і Л. Гілбретт, Г.Гантт і їх роль в розвитку школи наукового менеджменту. Г. Форд і розробка ним організаційно-технічних принципів управління. Основні недоліки і внесок школи наукового управління в розвиток менеджменту.

Тема 6. Становлення адміністративної школи управління.

«Файолізм» або загальна теорія менеджменту. Чотирнадцять принципів управління А.Файоля. Теорія бюрократії М.Вебера. Г. Лютер, Л.Урвік, Дж.Муні, Г. Черч і їх внесок у розвиток адміністративної школи. Роль Г.Емерсона в розвитку

теорії управління. Основні недоліки адміністративного підходу і внесок класичної школи в розвиток менеджменту.

Тема 7. Соціально-психологічні теорії управління.

Передумови виникнення шкіл людських стосунків і поведінкових наук. Мері Паркер Фоллет, Олівер Шелдон, Гюго Мюнстерберг, Честер Ірвінг Бернард та їх внесок в розвиток теорії менеджменту. Біхевіористичний напрям у менеджменті. Абрахаам Маслоу; Девід Мак-Клеланд, Дуглас Мак-Грегор, Фредерік Герцберг, Кріс Арджиріс, Ренсіс Лайкерт – представники школи поведінкових наук, використання положень їх теорій з метою виявлення потенційних можливостей працівника. Недоліки та основний внесок шкіл людських стосунків і поведінкових наук в розвиток менеджменту.

Тема 8. Сучасні підходи і теорії управління.

Школа науки управління або кількісний підхід. Комплексний, інтеграційний, маркетинговий, функціональний, динамічний, відтворювальний, процесний, нормативний, кількісний, адміністративний, поведінковий, ситуаційний, системний, процесний підходи і їх основний зміст. Сучасна організаційна парадигма. Теорія організаційної культури.

Тема 9. Становлення і особливості розвитку американського, японського і західноєвропейського менеджменту

Принципи японського управління та їх еволюція. Особливості американського менеджменту. Західноєвропейська модель менеджменту. Концепція соціального ринкового господарювання Л. Ерхарда. «Шведська модель соціалізму» в умовах ринкової економіки.

Тема 10. Особливості формування сучасної системи менеджменту в Україні.

Підходи до управління в перші десятиліття соціалістичної доби. Видатні представники радянського менеджменту та їх внесок в розвиток управлінської думки: О.К. Гастев, П.М. Керженцев, Ф.Р. Дунаєвський, О.О. Богданов та інші. Зміни в системі управління в 50-70 роки ХХ століття. Управлінська сутність перебудови і перехід України до ринкового регулювання економіки. Нова управлінська парадигма України періоду її ринкового реформування. Українська наука і сучасна теорія та практика управління.

Модуль 3. Особливості управлінської діяльності сучасного менеджера

Тема 11. Сучасний менеджер: особливості діяльності та орієнтири

Умови й особливості діяльності сучасного менеджера. Функції керівника. Якість, здібності і навички, необхідні сучасному менеджеру. Фактори, що впливають на

діяльність сучасних менеджерів. Орієнтири сучасного ефективного менеджера. Успішні менеджери сьогодення: історія успіху, основні якості.

Тема 12. Типологія керівників та стилі керівництва

Типи керівників. Автократичний тип керівника: основні риси. Переваги та недоліки демократичного типу керівника. Характеристика ліберального типу керівника. Поняття стилю керівництва, його особливості і види. Вибір оптимального стилю керівництва. Принципи, яких слід дотримуватись при спілкуванні з підлеглими.

Тема 13. Зміст і організація управлінської діяльності

Управління як предмет трудової діяльності. Специфіка управлінської праці. Наукова організація управлінської праці. Розподіл функцій управлінського персоналу. Категорії управлінського персоналу. Організація роботи апарату управління. Організація робочого місця керівника. Планування часу керівника.

Тема 14. Техніка контактів керівника з підлеглими

Особливості і специфіка взаємодії керівника з підлеглими. Етика і правила спілкування менеджера з підлеглими. Основні психологічні якості особистості, їх врахування і використання. Правила постановки задач підлеглим. Оцінка роботи підлеглих. Стимулювання і мотивація підлеглих.

Тема 15. Комунікації в управлінні

Спілкування і комунікація. Компоненти й етапи комунікаційного процесу. Види комунікаційних мереж. Загальна характеристика комунікаційних стилів. Перешкоди на шляху міжособистісних комунікацій. Шляхи удосконалення комунікацій в управлінні. Налагодження дистанційної комунікації. Психологічні особливості дистанційної комунікації і відповідні прийоми по її удосконаленню.

Модуль 4. Сучасні підходи, методи та інструменти в менеджменті

Тема 16. Системний підхід в менеджменті. Організація як соціально-економічна система.

Поняття системи. Роль системного підходу в управлінні соціально-економічними системами. Порівняння холістичного і редукціоналістичного підходів що застосовуються у науці. Застосування теорії самоорганізації в менеджменті сучасними підприємствами. Умови досягнення синергетичного ефекту від взаємодії елементів системи. Поняття організації. Формальна та неформальна організація. Сутність та основні ознаки організації. Структура організації. Причини виникнення та принципи функціонування організацій.

Тема 17. Процесний підхід у менеджменті.

Роль процесного підходу в управлінні організацією. Поняття процесу. Основні критерії процесу. Види процесів в організації. Процес управління та його особливості. Механізм управління.

Тема 18. Сучасні інструменти та методи менеджменту

Інструменти менеджменту. Методи менеджменту. Методи процесу управління.

Проблеми сучасних організацій в менеджменті. Управління стосунками з клієнтами. Бенчмаркінг. Відкриті інновації. Управління міждисциплінарними інноваційними командами. Управління знаннями. Управління змінами. Менеджмент якості.

Тема 19. Організаційна культура як інструмент управління

Культура організації як інструмент управління. Структурні елементи та властивості організаційної культури. Функції організаційної культури. Удосконалення і розвиток організаційної культури і її вплив на ефективність діяльності організації.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Введення в професійну діяльність та історія менеджменту»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Теоретичні основи історії розвитку управлінської думки					
<p>Тема 1. Введення в теорію і практику менеджменту</p> <p>Лекція 1</p> <p>1. Цілі, задачі, предмет, зміст курсу.</p> <p>2. Управління як вид діяльності.</p> <p>3. Поняття менеджменту, його сутність і характерні ознаки.</p> <p>4. Особливості і специфіка управлінської діяльності.</p>	2	<p>Тема 1. Введення в теорію і практику менеджменту</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 1</p> <p>1. Цілі, задачі, предмет, зміст курсу.</p> <p>2. Управління як вид діяльності.</p> <p>3. Поняття менеджменту, його сутність і характерні ознаки.</p> <p>4. Особливості і специфіка управлінської діяльності</p>	2	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <p>1. Менеджмент в умовах постіндустріальної економіки.</p> <p>2. Специфіка управлінської діяльності в сучасних умовах</p> <p>У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	11
<p>Тема 2. Менеджер в організації</p> <p>Лекція 2</p> <p>1. Менеджер та підприємець</p> <p>2. Типи та рівні менеджменту</p> <p>3. Управлінські ролі</p>	2	<p>Тема 2. Менеджер в організації</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 2</p> <p>1. Менеджер як професія, ролі менеджерів.</p>	2	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p>	11

		<p>2. Менеджер та підприємець. Класифікація груп менеджерів.</p> <p>3. Модель сучасного менеджера.</p> <p>4. Світовий досвід і задачі підготовки менеджерів на Україні в ринкових умовах господарювання. Вимоги до менеджерів.</p>		<p>1. Модель сучасного менеджера.</p> <p>2. Світовий досвід і задачі підготовки менеджерів на Україні в ринкових умовах господарювання.</p> <p>У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	
<p>Тема 3 «Управлінська думка в стародавні часи»</p> <p>Лекція 3</p> <p>1. Характеристика управлінських революцій.</p> <p>2. Чинники, які вплинули на розвиток менеджменту як науки.</p> <p>3. Еволюція управління як наукової дисципліни.</p>	2	<p>Тема 3 «Управлінська думка в стародавні часи»</p> <p>Практичне заняття 3</p> <p>1. Основні передумови виникнення менеджменту як науки.</p> <p>2. Управлінські революції.</p> <p>3. Характеристика чинників впливу на розвиток науки управління.</p> <p>4. Еволюція управління як наукової дисципліни.</p>	2	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <p>1. Історичні періоди розвитку і практичне управління.</p> <p>2. Чинники, які вплинули на розвиток менеджменту як науки.</p> <p>У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	11
<p>Тема 4 «Особливості розвитку управлінської думки в Україні»</p> <p>Лекція 4</p> <p>1. Джерела вивчення розвитку управлінської думки в Україні.</p>	2	<p>Тема 4 «Особливості розвитку управлінської думки в Україні».</p> <p>Практичне заняття 4</p> <p>1. Аналіз основних джерел вивчення розвитку управлінської думки в</p>	2	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p>	11

<p>2. Господарювання управління в Київській Русі. 3. Розвиток управлінської думки в Україні до середини XIX ст. 4. Управлінська думка в Україні з другої половини XIX століття до 1917 року.</p>		<p>Україні. 2. Господарювання і управління в Київській Русі. 3. Розвиток управлінської думки в Україні до середини XIX ст. 4. Управлінська думка в Україні з другої половини XIX століття до 1917 року.</p>		<p>1. Господарювання управління в Київській Русі. 2. Розвиток управлінської думки в Україні до середини XIX ст. 3. Управлінська думка в Україні з другої половини XIX століття до 1917 року. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	
Модуль 2. Еволюція науки управління та її сучасний стан					
<p>Тема 5. Зміст основних положень школи наукового управління.</p> <p>Лекція 5-6</p> <p>1. Основні положення системи управління Ф.У. Тейлора. 2. Ф. і Л. Гілбретт, Г.Гантт і їх роль в розвитку школи наукового менеджменту. 3. Г. Форд і розробка ним організаційно-технічних принципів управління. 4. Основні недоліки і внесок школи наукового управління в розвиток менеджменту.</p>	4	<p>Тема 5. Зміст основних положень школи наукового управління</p> <p>Практичне заняття 5-6</p> <p>1. Основні положення системи управління Ф.У. Тейлора. 2. Ф. і Л. Гілбретт, Г.Гантт і їх роль в розвитку школи наукового менеджменту. 3. Внесок Г. Форда в розвиток управління. 4. Основні недоліки і внесок школи наукового управління в розвиток менеджменту.</p>	4	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <p>1. Система управління Ф.У. Тейлора. 2. Ф. і Л. Гілбретт, Г.Гантт і їх роль в розвитку школи наукового менеджменту. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	7

<p>Тема 6. Становлення адміністративної школи управління.</p> <p>Лекція 7-8</p> <p>1. «Файолізм» або загальна теорія менеджменту.</p> <p>Чотирнадцять принципів управління А.Файоля.</p> <p>2. Теорія бюрократії М.Вебера.</p> <p>3. Г. Лютер, Л.Урвік, Дж.Муні, Г. Черч і їх внесок у розвиток адміністративної школи.</p> <p>4. Основні недоліки адміністративного підходу і внесок класичної школи в розвиток менеджменту.</p>	4	<p>Тема 6. Становлення адміністративної школи управління.</p> <p>Практичне заняття 7-8</p> <p>1. «Файолізм» або загальна теорія менеджменту. Принципи управління А.Файоля.</p> <p>2. Теорія бюрократії М.Вебера.</p> <p>3. Г. Лютер, Л.Урвік, Дж.Муні, Г. Черч і їх внесок у розвиток адміністративної школи.</p> <p>4. Основні недоліки адміністративного підходу і внесок класичної школи в розвиток менеджменту.</p>	4	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <p>1. Теорія бюрократії М.Вебера.</p> <p>2. Г. Лютер, Л.Урвік, Дж.Муні, Г. Черч і їх внесок у розвиток адміністративної школи.</p> <p>3. Роль Г.Емерсона в розвитку теорії управління.</p> <p>У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	7
<p>Тема 7. Соціально-психологічні теорії управління.</p> <p>Лекція 9-11</p> <p>1. Передумови виникнення шкіл людських стосунків і поведінкових наук.</p> <p>2. Хотторнські експерименти Елтона Мейо.</p> <p>3. Мері Паркер Фоллет, Олівер Шелдон, Гуго Мюнстерберг, Честер Ірвінг Барнард та їх</p>	6	<p>Тема 7. Соціально-психологічні теорії управління.</p> <p>Практичне заняття 9-11</p> <p>1. Передумови виникнення шкіл людських стосунків і поведінкових наук.</p> <p>2. Хотторнські експерименти Елтона Мейо.</p> <p>3. Мері Паркер Фоллет, Олівер Шелдон, Гуго Мюнстерберг, Честер Ірвінг Барнард та їх внесок в розвиток теорії менеджменту.</p>	6	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <p>1. Охарактеризувати внесок основних представників школи людських відносин у розвиток менеджменту (персоналії – за вибором).</p> <p>2. Біхевіористичний напрям у менеджменті.</p>	8

внесок в розвиток теорії менеджменту. 4. Біхевіористичний напрям у менеджменті. Представники школи поведінкових наук, використання положень їх теорій з метою виявлення потенційних можливостей працівника. 5. Недоліки та основний внесок шкіл людських стосунків і поведінкових наук в розвиток менеджменту.		4. Біхевіористичний напрям у менеджменті. Представники школи поведінкових наук, використання положень їх теорій з метою виявлення потенційних можливостей працівника. 5. Недоліки та основний внесок шкіл людських стосунків і поведінкових наук в розвиток менеджменту.		У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	
Тема 8. Сучасні підходи і теорії управління. Лекція 12 1. Поведінкова концепція 2. Школа науки управління або кількісний підхід 3. Системний підхід 4. Процесний підхід 5. Ситуаційний менеджмент 6. Теорія організаційної культури	2	Тема 8. Сучасні підходи і теорії управління. Практичне заняття 12 1. Поведінкова концепція 2. Школа науки управління або кількісний підхід 3. Системний підхід 4. Процесний підхід 5. Ситуаційний менеджмент 6. Теорія організаційної культури	2	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми: 1. Сучасна організаційна парадигма. 2. Теорія організаційної культури. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	6
Тема 9. Становлення і особливості розвитку американського, японського і	4	Тема 9. Становлення і особливості розвитку американського, японського і західноєвропейського менеджменту	4	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем.	7

західноєвропейського менеджменту Лекція 13-14 1.Характеристика американської моделі управління 2. Азіатський (японський) менеджмент 3. Західноєвропейський менеджмент		Практичне заняття 13-14 1.Характеристика американської моделі управління 2. Азіатський (японський) менеджмент 3. Західноєвропейський менеджмент		Підготувати повідомлення на теми: 1. Концепція соціального ринкового господарювання 2. Л. Ерхарда. 3. «Шведська модель соціалізму» в умовах ринкової економіки. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	
Тема 10. Особливості формування сучасної системи менеджменту в Україні. Лекція 15 1. Підходи до управління в перші десятиліття соціалістичної доби. 2. Видатні представники радянського менеджменту та їх внесок в розвиток управлінської думки 3. Українська наука і сучасна теорія та практика управління.	2	Тема 10. Особливості формування сучасної системи менеджменту в Україні. Практичне заняття 15 1. Підходи до управління в перші десятиліття соціалістичної доби. 2. Видатні представники радянського менеджменту та їх внесок в розвиток управлінської думки 3. Українська наука і сучасна теорія та практика управління.	2	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми: 1. Нова управлінська парадигма України періоду її ринкового реформування. 2. Українська наука і сучасна теорія та практика управління. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	11
Модуль 3. Особливості управлінської діяльності сучасного менеджера					
Тема 11. Сучасний менеджер: особливості діяльності та	2	Тема 11. Сучасний менеджер: особливості діяльності та орієнтири	2	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом,	10

<p>орієнтири</p> <p>Лекція 16</p> <p>1. Умови й особливості діяльності сучасного менеджера</p> <p>2. Якості, здібності і навички, необхідні сучасному менеджеру</p> <p>3. Орієнтири сучасного ефективного менеджера</p>		<p>Практичне заняття 16</p> <p>1. Умови й особливості діяльності сучасного менеджера</p> <p>2. Якості, здібності і навички, необхідні сучасному менеджеру</p> <p>3. Орієнтири сучасного ефективного менеджера</p>	<p>рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <p>1. Фактори, що впливають на діяльність сучасних менеджерів.</p> <p>2. Орієнтири сучасного ефективного менеджера.</p> <p>3. Успішні менеджери сьогодні: історія успіху, основні якості.</p> <p>У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	
<p>Тема 12. Типологія керівників та стилі керівництва</p> <p>Лекція 17-19</p> <p>1. Типи керівників</p> <p>2. Поняття стилю керівництва, його особливості і види</p> <p>3. Вибір оптимального стилю керівництва</p>	<p>6</p>	<p>Тема 12. Типологія керівників та стилі керівництва</p> <p>Практичне заняття 17-19</p> <p>1. Типи керівників</p> <p>2. Стиль керівництва. Основні види стилів керівництва</p> <p>3. Процес вибору оптимального стилю керівництва</p>	<p>6</p> <p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <p>1. Вибір оптимального стилю керівництва.</p> <p>2. Принципи, яких слід дотримуватись при спілкуванні з підлеглими.</p> <p>У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	<p>9</p>

<p>Тема 13. Зміст і організація управлінської діяльності</p> <p>Лекція 20-21</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління як предмет трудової діяльності 2. Розподіл функцій управлінського персоналу 3. Організація роботи апарату управління 	4	<p>Тема 13. Зміст і організація управлінської діяльності</p> <p>Практичне заняття 20-21</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Управління як предмет трудової діяльності 2. Розподіл функцій управлінського персоналу 3. Організація роботи апарату управління 	4	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент в умовах постіндустріальної економіки. 2. Специфіка управлінської діяльності в сучасних умовах 3. Організація роботи апарату управління. 4. Організація робочого місця керівника. 5. Планування часу керівника. <p>У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.</p>	10
<p>Тема 14. Техніка контактів керівника з підлеглими</p> <p>Лекція 22</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості і специфіка взаємодії керівника з підлеглими. 2. Правила постановки задач підлеглим. Оцінка роботи підлеглих. 3. Стимулювання і мотивація 	2	<p>Тема 14. Техніка контактів керівника з підлеглими</p> <p>Практичне заняття 22</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості і специфіка взаємодії керівника з підлеглими. 2. Правила постановки задач підлеглим. 3. Оцінювання роботи підлеглих. 4. Особливості стимулювання і 	2	<p>Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості стимулюванні працівників різних категорій 2. Нематеріальні стимули та їх значення <p>У дистанційному курсі</p>	8

підлеглих.		мотивації підлеглих.		виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	
Тема 15. Комунікації в управлінні Лекція 23-24 1. Спілкування і комунікація. 2. Компоненти й етапи комунікаційного процесу. 3. Види комунікаційних мереж. 4. Налагодження дистанційної комунікації в команді, що працює на відстані.	4	Тема 15. Комунікації в управлінні Практичне заняття 23-24 1. Спілкування і комунікація. 2. Комунікаційний процес: основні етапи та фактори впливу. 3. Види комунікаційних мереж. 4. Напрями удосконалення комунікацій в управлінні. 5. Психологічні особливості дистанційної комунікації і відповідні прийоми по її удосконаленню.	4	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми: 1. Загальна характеристика комунікаційних стилів. 2. Перешкоди на шляху міжособистісних комунікацій. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	12
Модуль 4. Сучасні підходи, методи та інструменти в менеджменті					
Тема 16. Системний підхід в менеджменті. Організація як соціально-економічна система Лекція 25-26 1. Поняття системи. 2. Роль системного підходу в управлінні організацією. 3. Умови досягнення синергетичного ефекту від взаємодії елементів системи. 4. Поняття організації.	6	Тема 16. Системний підхід в менеджменті Практичне заняття 25-27 1. Система: сутність та основні ознаки. 2. Роль системного підходу в управлінні організаціями. 3. Умови досягнення синергетичного ефекту від взаємодії елементів системи. 4. Поняття організації.	6	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми: 1. Порівняння холістичного і редукціоналістичного підходів що застосовуються у науці. 2. Застосування теорії самоорганізації в менеджменті сучасними	12

5. Сутність та основні ознаки організації. 6. Структура організації.		5. Сутність та основні ознаки організації. 6. Структура організації.		підприємствами. 3. Формальні та неформальні організації. 4. Причини виникнення та принципи функціонування організації. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	
Тема 17. Процесний підхід у менеджменті Лекція 28 1. Роль процесного підходу в управлінні організацією. 2. Поняття процесу. Процес управління та його особливості. 3. Механізм управління.	2	Тема 17. Процесний підхід у менеджменті Практичне заняття 28 1. Роль процесного підходу в управлінні організацією. 2. Поняття процесу. Процес управління та його особливості. 3. Механізм управління.	2	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми: 1. Види процесів в організації. 2. Процес управління та його особливості. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	11
Тема 18. Сучасні інструменти та методи менеджменту Лекція 29	2	Тема 18. Сучасні інструменти та методи менеджменту Практичне заняття 29	2	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем.	7

1. Методи менеджменту. 2. Культура організації як інструмент управління. 3. Структурні елементи та властивості організаційної культури.		1. Характеристика методів менеджменту. 2. Економічні методи 3. Організаційно-розпорядчі методи 4. Соціально-психологічні методи 5. Інструменти менеджменту.		Підготувати повідомлення на теми: 1. Відкриті інновації. 2. Управління міждисциплінарними інноваційними командами. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	
Тема 19. Організаційна культура як інструмент управління Лекція 30 1. Поняття, структурні елементи та властивості організаційної культури 2. Функції організаційної культури 3. Класифікація організаційної культури	2	Тема 19. Організаційна культура як інструмент управління Практичне заняття 30 1. Сутність культури організації. 2. Рівні організаційної культури 3. Основні елементи організаційної культури 4. Функції організаційної культури	2	Ознайомитись із додатковим теоретичним матеріалом, рекомендованим викладачем. Підготувати повідомлення на теми: 1. Управління стосунками з клієнтами. 2. Удосконалення і розвиток організаційної культури і її вплив на ефективність діяльності організації. У дистанційному курсі виконати практичне завдання та пройти тестування за темою.	11
Всього, годин	60		60		180

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Введення в професійну діяльність та історія менеджменту».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання.

Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за: певним розділом (темою) робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, практичних, заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт.

Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення лекцій застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та інше.

При проведенні практичних занять – контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» практичних завдань і проблемних ситуацій та інше.

Поточний контроль виконання студентами індивідуальних і домашніх завдань здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів розв'язання ситуаційних завдань.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення поточних модульних робіт, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу, при перевірці виконання практичних ситуацій в письмовій формі тощо.

Підсумкове оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі підсумкового модульного контролю (ПМК, залік).

З метою мотивації студентів до активного та якісного виконання усіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали у розмірі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт

мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки студентів і робочою програмою з навчальної дисципліни незалежно від результатів виконання. Застосування та конкретне значення коефіцієнту мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри враховуючи активність студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання різних видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо).

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни наведено в табл. 5. Шкала оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни наведена в табл. 6. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни наведена в табл. 7.

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Види робіт	Максимальна кількість балів
1 семестр	
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (1 бал); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-10): відвідування занять (1 бал); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом за семестр	100
2 семестр	
Модуль 3 (теми 11-15): відвідування занять (1 бал); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 4 (теми 16-19): відвідування занять (1 бал); захист домашнього завдання (3 бали); обговорення матеріалу занять (2	50

бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (10 балів)	
Разом за семестр	100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5
	2. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, всеукраїнських, міжнародних	5
	3. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	5
	4. Ведення конспекту	3
2. Науково-дослідна	1. Участь в наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських клубах	10
	3. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	10

	4. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, всеукраїнських, міжнародних	10
Максимальна кількість балів	30	

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Волківська А.М., Осовська Г.В. Корпоративна культура в системі управління підприємством. *Topical issues of practice and science*. 2021. №26. С. 257- 262.

2. Волкова А. В., Котвіцька А. А., Кубарева І. В. Менеджмент: історичний огляд становлення науки. Збірник наукових праць співробітників НМАПО ім. П.Л. Шупика. 2012. Вип. 21, кн. 4. С. 578-585.

3. Гусаковська Т.О., Лотиш А.В. Ефективність управління підприємством у взаємозв'язку її соціальної та економічної складових. *Матеріали X Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції Економіка сьогодні: проблеми моделювання та управління (Полтава, 19-20 листопада 2020р.)* URL: <http://www.economicstoday2020.ukrbn.net/viewtopic.php?f=16&t=6>

4. Довгань Л.С., Ведута Л.Л., Шкробот М.В. Сучасні концепції управління організаціями. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 278 с.

5. Історія розвитку та роль менеджменту в сучасних організаціях. Менеджмент: підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький, О. В. Ільченко. 2-ге вид. Київ : Кондор, 2012. С. 22–76.

6. Копитко М., Михаліцька Н., Верескля М. Корпоративна культура як стратегічний напрям управління підприємством в умовах сучасних викликів. Вчені записки Університету «КРОК». 2021. №2(62). С. 92–99. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-62-92-99>

7. Кузнецова Т.О. Менеджмент: теорія і практика. Львів : Магнолія-2006, 2017. 293 с.

8. Менеджмент : навч.посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нашекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.

9. Основи менеджменту: Конспект лекцій : навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021.166 с.

10. Рульєв В. А., Гуткевич С.О. Менеджмент : навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 312 с.

11. Шерстюк Р. Організаційна культура управління: адхократія, компетентність і лідерство / Роман Шерстюк, Ігор Стойко, Віктор Паляниця. Соціально- економічні проблеми і держава. 2022. Вип. 1 (26). С. 37-45.

12. Шкільняк М. М., Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: навч.посіб. Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.

13. Юрик Н.С. Історія менеджменту : Курс лекцій. Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2015. 114 с. Хміль Ф.І. Менеджмент : підручник. Київ: Академвидав, 2007. 608 с.

Додаткові

1. Гусаковська Т.О., Рибалко-Рак Л.А., Букань О.П. Підходи та методи оцінки ефективності управління підприємством. Стратегічні перспективи розвитку економічних суб'єктів в нестабільному економічному середовищі: Збірник тез V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю, (Кременчук, 15-17 березня 2021 року). Кременчук, КрНУ, 2021. 81 с. (С. 36-37). <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/10881>

2. Назарчук Т. В., Косіюк О.М. Менеджмент організацій: навч. посібник. Київ : Центр учб. л-ри, 2015. 560 с.

3. Копитова І. В. Комунікації як основа механізму управління. Інноваційна економіка. 2016. № 5/6. С. 146–151.

4. Осовська Г.В., Осовський О.А. Менеджмент : підручник. Київ : Кондор, 2015. 563 с.

5. Мошек Г. С., Ковальчук М. М., Поканевич Ю. В. Менеджмент: навч. посібник. Київ : Ліра-К, 2016. 550 с.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

3. Дистанційний курс «Введення в професійну діяльність та історія менеджменту», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).